

UOT 32:93/94

ƏSGƏR ƏSGƏROV

*Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Dövlət İdarəçilik Akademiyasının doktorantı
askeraskerovv222@gmail.com*

AZƏRBAYCAN-TÜRKİYƏ STRATEJİ ƏMƏKDAŞLIĞININ REGIONAL GÜC BALANSINA TƏSİRİ

DOI: <https://doi.org/10.36719/2708-065X/108/205-209>

Bu məqalə Azərbaycan-Türkiyə strateji əməkdaşlığının Cənubi Qafqaz və Yaxın Şərq regionlarındakı güc balansına təsirini araşdırır. Son illərdə bu iki ölkə arasındakı əməkdaşlıq regional təhlükəsizlik və sabitlik üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən siyasi, hərbi, iqtisadi və mədəni sahələrdə genişlənmişdir. Azərbaycanın zəngin enerji resursları və Türkiyənin güclü iqtisadi və hərbi potensialı bu əməkdaşlığı gücləndirən əsas amillərdir. Xüsusilə, 2020-ci il Vətən müharibəsi zamanı Türkiyənin Azərbaycana verdiyi diplomatik dəstək Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpasına və regionda güc balansının dəyişməsinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərmişdir. Müharibədən sonra imzalanan Şuşa Bəyannaməsi iki ölkə arasındakı əlaqələri daha da gücləndirmiş və Cənubi Qafqazda sabitlik və təhlükəsizlik üçün yeni perspektivlər yaratmışdır. Məqalə həmçinin, Azərbaycan-Türkiyə əməkdaşlığının regiondakı digər aktorlar, o cümlədən Ermənistan və Rusiya ilə olan güc balansını necə dəyişdiyini və bu əməkdaşlığın iqtisadi, hərbi və siyasi sahələrdə necə bir dinamik yaratdığını təhlil edir. Bu strateji tərəfdaşlıq həm də Türk Dövlətləri Təşkilatı və digər regional forumlar vasitəsilə daha geniş regionda iqtisadi, siyasi və hərbi integrasiyaya töhfə verir.

Açar sözlər: Azərbaycan-Türkiyə əməkdaşlığı, Regional güc balansı, Vətən müharibəsi, Şuşa Bəyannaməsi, Cənubi Qafqaz təhlükəsizliyi.

Giriş. Azərbaycan-Türkiyə strateji əməkdaşlığı son illərdə Cənubi Qafqaz və Yaxın Şərq regionlarında güc balansını dəyişən mühüm amillərdən biri kimi önə çıxmışdır. İki ölkə arasındakı bu strateji tərəfdaşlıq təkcə siyasi və hərbi sahələrdə deyil, həm də iqtisadi, enerji və mədəni sahələrdə də geniş miqyasda inkişaf edir. Azərbaycanın zəngin enerji resurslarına və Türkiyənin güclü iqtisadi və hərbi potensialına əsaslanan bu əməkdaşlıq regional təhlükəsizlik və sabitlik üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Mövzunun aktuallığı regionda baş verən geosiyasi dəyişikliklər fonunda daha da artır; xüsusilə də Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli və Türkiyənin Cənubi Qafqazdakı rolunun güclənməsi, bu əməkdaşlığın təsir dairəsini genişləndirir.

Azərbaycan-Türkiyə strateji əməkdaşlığı Azərbaycan siyasi elmi üçün əhəmiyyətli bir tədqiqat mövzudur. Bu əməkdaşlıq Azərbaycanın milli təhlükəsizlik strategiyasını, xarici siyasət prioritetlərini və regional integrasiya söylərini formalaşdırmaqda əsas rol oynayır. Eyni zamanda, bu tərəfdaşlıq bölgənin güc balansını dəyişdirərək, Azərbaycanın regional və qlobal siyasi arenada mövqeyini gücləndirir.

Bu tədqiqatın məqsədi Azərbaycan-Türkiyə strateji əməkdaşlığının regional güc balansına olan təsirini təhlil etmək və bu təsirin müxtəlif siyasi, iqtisadi və hərbi aspektlərini araşdırmaqdır. Tədqiqat həmçinin, bu əməkdaşlığın regionda sabitlik və təhlükəsizlik təminatına necə töhfə verdiyini qiymətləndirəcək. Elmi ədəbiyyata töhfə olaraq, bu tədqiqat Azərbaycan-Türkiyə əməkdaşlığının geosiyasi təhlilini genişləndirərək, müasir geosiyasət nəzəriyyələrinə və beynəlxalq əlaqələr diskursuna yeni perspektivlər gətirəcək.

Vətən müharibəsindən əvvəl Azərbaycan-Türkiyə hərbi-siyasi əməkdaşlığı. 2020-ci ildən əvvəlki dövrü təhlil etdikdə görürük ki, Rusiya-Ermənistan ittifaqının qarşısında Cənubi Qafqazda güc balansını saxlamaq və regional təhlükəsizliyi təmin etmək məqsədilə Türkiyə-Azərbaycan ittifaqı durur. Cənubi Qafqazla qonşu olan Türkiyə bölgədə sülh və sabitlik mühitinin yaradılmasında əhəmiyyətli bir rola malikdir. Azərbaycan-Türkiyə ikitərəfli və Azərbaycan-Türkiyə-Gürcüstan üçtərəfli mü-

nasibətlərinin inkişafı həm geosiyasi, həm də iqtisadi amillərlə bağlı olub, regionda sabitlik və təhlükəsizliyin təmin olunmasında mühüm rol oynayır. Bu üç ölkənin əməkdaşlığı onların ortaq maraqları və qarşılıqlı ehtiyacları ilə formalaşmışdır. Azərbaycanın zəngin enerji resursları, Türkiyənin enerji ehtiyacları və Gürcüstanın strateji coğrafi mövqeyi bu əməkdaşlığı zəruri edən əsas amillərdəndir. 2008-ci ildə Rusiyanın Gürcüstana hərbi müdaxiləsindən sonra Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyənin regional ittifaq qurması zəruri bir addım kimi qəbul edildi. Bu istiqamətdə ilk vacib addım, 8 iyun 2012-ci ildə Trabzonda xarici işlər nazirləri səviyyəsində keçirilən üç görüş və bu görüşlər nəticəsində qəbul olunan bəyannamə idi [8]. Bəyannamənin mətnində demokratiya, hüquq, insan hüquqları, sərbəst bazar iqtisadiyyatı, ölkələrin suverenliyi və ərazi bütövlüyü vurğulanmış və Cənubi Qafqazdakı problemlərin bu prinsiplər əsasında həll ediləcəyi bildirilmişdir. Bu, üçtərəfli əməkdaşlığın hüquqi və siyasi əsaslarını formalaşdıran mühüm bir sənəd idi.

Üçtərəfli əməkdaşlığın inkişafı üçün qəbul edilən növbəti sənəd üç ölkənin xarici işlər nazirləri tərəfindən 28 mart 2013-cü ildə imzalanmış Batumi Birgə Komünikesidir [9]. Bu sənəd Gürcüstanda daxili siyasi güc balansının dəyişdiyi bir vaxtda imzalanmışdır və regional əməkdaşlığın gücləndirilməsi üçün vacib bir platforma yaratmışdır. Bir il sonra, 19 fevral 2014-cü il tarixində Gəncədə xarici işlər nazirlərinin zirvə görüşü keçirildi. Bu sammitdə qəbul edilmiş bəyannaməyə əsasən, tərəflər Trabzon bəyannaməsi və Batumi komünikesini regional əməkdaşlığın, siyasi dialoqun və üçtərəfli layihələrin həyata keçirilməsi üçün vacib bir platforma kimi istifadə etməyi qərara aldılar.

Hərbi və müdafiə sahəsində əməkdaşlıq üçtərəfli münasibətlərin vacib bir komponentidir. Bu sahədə ilk əhəmiyyətli addım "Üçtərəfli Müdafiə Tədbirləri Fəaliyyət Planı"nda əks olunan yeni əməkdaşlıq mexanizmləri olmuşdur. 10 dekabr 2014-cü il tarixində Qarsda imzalanan bəyannamədə hər üç dövlət bir daha öz ittifaqlarına sadıq olduqlarını göstərdilər. Sənəd əvvəlki bəyannamələri təkrarlayaraq, üçtərəfli və ikitərəfli münasibətlərin inkişafından duyduqları məmnunluğu ifadə edirdi [6].

23 dekabr 2019-cu il tarixində Tbilisi, Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə xarici işlər nazirlərinin səkkizinci üçtərəfli yığıncağına ev sahibliyi etdi. Bu görüş üç ölkənin regional və global səviyyədə əməkdaşlığını daha da gücləndirmək üçün vacib bir platforma təmin etdi. Üçtərəfli formatda həyata keçirilən ortaq hərbi təlimlər və təhlükəsizlik layihələri Cənubi Qafqazda sabitlik və inkişaf üçün əhəmiyyətli töhfələr verdi [7].

2020-ci ilin sentyabr-noyabr aylarında baş verən 44 günlük Vətən müharibəsində Türkiyənin rolu Azərbaycanın qələbəsində və ərazi bütövlüyünü bərpa etməsində mühüm əhəmiyyət kəsb etmişdir. Türkiyə müharibə dövründə və sonrasındakı Azərbaycanın yanında duraraq siyasi və diplomatik dəstəklər göstərmişdir. Müharibənin ilk günlərindən etibarən Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Ermənistanın Azərbaycan ərazilərinə hücumunu qəti şəkildə pisləmiş və Türkiyənin Azərbaycanın yanında olduğunu bəyan etmişdir. Ərdoğan sosial şəbəkələrdə etdiyi paylaşımında türk millətinin hər zaman azərbaycanlı qardaşlarının yanında olduğunu vurğulamışdır. Türkiyə hökuməti beynəlxalq ictimaiyyəti Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində ədalətli mövqe tutmağa çağırmış və Ermənistanın təcavüzkar siyasətini ifşa etmişdir. Türkiyə Böyük Millət Məclisinin (TBMM) sədri Mustafa Şentop Ermənistan ordusunun Azərbaycan ərazilərindən çıxmasının zəruriliyini vurğulamış və Azərbaycanın haqq işində dəstək olmağa davam edəcəyini bəyan etmişdir [5].

Post-müharibə dövründə Azərbaycan-Türkiyə ittifaqının regiona təsirləri. 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra isə Azərbaycan və Türkiyə arasındakı ikitərəfli əməkdaşlıq daha da intensivləşdi. Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü bərpa etməsi və Türkiyənin bu prosesdə göstərdiyi siyasi dəstək iki ölkə arasında əlaqələrin daha da güclənməsinə səbəb oldu. Müharibədən sonra hərbi, iqtisadi, siyasi və mədəni sahələrdə əməkdaşlıq genişlənmiş, birgə hərbi təlimlər, strateji layihələr və iqtisadi əməkdaşlıq proqramları həyata keçirilməyə başlanmışdır. Azərbaycan və Türkiyə arasında imzalanan Şuşa Bəyannaməsi iki ölkə arasındakı strateji tərəfdaşlığı və qardaşlıq əlaqələrini daha da möhkəmləndirərək Cənubi Qafqazda sabitlik və təhlükəsizlik üçün yeni perspektivlər açdı. isə 2021-ci ilin iyun ayının 15-də Şuşa şəhərində imzalanmış Şuşa bəyannaməsi Cənubi Qafqazda güc balansına ciddi təsir etdi. Bu bəyannamə iki dövlətin siyasi, hərbi, iqtisadi, mədəni və digər sahələrdə əməkdaşlığını daha da gücləndirmək üçün bir çərçivə təmin edir. Şuşa Bəyannaməsinin Cənubi Qafqazda güc balansına təsiri regional sabitlik və təhlükəsizlik baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bəyannamə Azərbaycan və Türkiyə arasında siyasi dialoqun bütün səviyyələrdə davam etdirilməsini

və qarşılıqlı yüksək səviyyəli səfərlərin əhəmiyyətini qeyd edir. Bəyannamədə vurğulanır ki, Azərbaycan 44 günlük Vətən müharibəsi ərzində qələbə qazanaraq Ermənistanın 30 ildən bəri davam edən təcavüzkar siyasətinə son qoymuş və torpaqlarını işğaldan azad etmişdir. Bəyannamənin əsas məqsədlərindən biri Cənubi Qafqaz regionunda sabitliyin və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi, bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin bərpası və region dövlətləri arasında münasibətlərin normalaşdırılmasıdır. Şuşa Bəyannaməsi Azərbaycan və Türkiyə arasında siyasi və diplomatik əməkdaşlığı gücləndirmək üçün mühüm bir platformadır. Bəyannaməyə əsasən, tərəflər müstəqillik, suverenlik, ərazi bütövlüyü və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərin toxunulmazlığı kimi milli maraqlara söykənən məsələlərdə ikitərəfli və çoxtərəfli formatlarda həmrəylik və qarşılıqlı yardım prinsiplərindən çıxış edirlər. Bu əməkdaşlıq Cənubi Qafqazda güc balansının qorunmasında və regional sabitliyin təmin edilməsində mühüm rol oynayır. Bəyannamə beynəlxalq hüququn prinsip və normalarına uyğun olaraq global və regional sülh, sabitlik və təhlükəsizliyin təmin edilməsində birgə səylərin davam etdirilməsinin vacibliyini vurğulayır [3].

Şuşa Bəyannaməsi iqtisadi və nəqliyyat sahələrində də əməkdaşlığı gücləndirməyi nəzərdə tutur. Tərəflər regionun və Avropanın enerji təhlükəsizliyinə töhfə verən, təbii qaz mənbə və marşrut şəxələndirilməsini təmin edən strateji Cənub Qaz Dəhlizinin həyata keçirilməsində qabaqcıl rol oynayırlar. Tərəflər Cənub Qaz Dəhlizinin səmərəli şəkildə istifadə olunmasına və daha da inkişaf etdirilməsinə yönəlmiş səyləri əlaqələndirilmiş şəkildə davam etdirəcəklər. Bu, regionun enerji təhlükəsizliyini təmin etmək və Azərbaycanın enerji resurslarını beynəlxalq bazarlara çıxarmaq baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bəyannamə həmçinin Zəngəzur dəhlizinin açılmasını və Naxçıvan-Qars dəmir yolunun tikintisini nəzərdə tutur. Bu layihələr Azərbaycan və Türkiyə arasındakı nəqliyyat-kommunikasiya əlaqələrinin intensivləşməsinə mühüm töhfə verəcək və regionda iqtisadi inteqrasiyanı gücləndirəcəkdir. Bu, Cənubi Qafqazda güc balansına müsbət təsir edərək, Azərbaycanın iqtisadi potensialını artırır və Türkiyənin regionda strateji mövqeyini gücləndirir [4].

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan və Türkiyə birgə hərbi təlimlər, kəşfiyyat məlumatlarının mübadiləsi və müdafiə sənayesində əməkdaşlıq vasitəsilə təhlükəsizlik və müdafiə sahəsində əməkdaşlığı dərinləşdirib. 2020-ci ildə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zamanı Türkiyənin dəstəyi Azərbaycanın qələbəsində mühüm rol oynayıb. Geosiyasi dinamika baxımından hər iki ölkə regional çağırışlara qarşı mübarizədə ümumi maraqları bölüşür və sabitliyə, iqtisadi inkişafa və suverenliyə üstünlük verir. Onların strateji tərəfdaşlığı regional dinamikaya təsir edir, həm qonşu ölkələrə, həm də böyük güclərə təsir göstərir. Bundan əlavə, Azərbaycan və Türkiyə Türk Şurası və İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı (İƏT) kimi regional forumlarda fəal iştirak edir və burada sülh, münaqişələrin həlli və iqtisadi əməkdaşlığı müdafiə edirlər. Onların diplomatik səyləri daha geniş regionda sabitliyin təşviqinə, münaqişələrin həllinə və qarşılıqlı maraqların inkişaf etdirilməsinə yönəlib [1].

İqtisadi sahədə Azərbaycan və Türkiyə arasında əməkdaşlıq müxtəlif layihələr və müqavilələr vasitəsilə davam edir. Azərbaycanda yüngül sənaye məhsullarının əsas hissəsinin Türkiyə və Çindən idxal olunduğunu nəzərə alaraq, bu sahədə əməkdaşlıq xüsusilə əhəmiyyətlidir. İki ölkə arasında yüngül sənaye məhsullarının istehsalını artırmaq və bu sahədə investisiyaları təşviq etmək, hər iki ölkənin ÜDM-nin artımına səbəb ola bilər. Azərbaycanda yüngül sənaye məhsullarının istehsalına əsaslanan sənayeləşmə siyasətinin qurulması və bu sahələrin inkişaf etdirilməsi, həmçinin regionda iqtisadi canlanmaya səbəb ola bilər. Türk dövlətlərinin iqtisadi inteqrasiyası və Zəngəzur dəhlizinin açılması, Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərini daha da gücləndirəcək və regionun iqtisadi inkişafına mühüm töhfə verəcəkdir. Şəkillərdə qeyd olunduğu kimi, Türk dövlətlərinin ümumi bazarı 1,2 trilyon dollar dəyərində qiymətləndirilir və bu dövlətlər arasında iqtisadi əməkdaşlığın genişləndirilməsi böyük potensiala malikdir. Xüsusilə Türkiyə, Azərbaycan, Qazaxıstan, Özbəkistan və Türkmənistan kimi ölkələrin təbii sərvətlərinin və enerji resurslarının birləşdirilməsi, regionda iqtisadi inteqrasiyanı gücləndirəcəkdir [2].

Nəticə. Tədqiqatın nəticəsi olaraq demək mümkündür ki, Azərbaycan və Türkiyə arasındakı strateji tərəfdaşlıq Cənubi Qafqaz və Yaxın Şərq regionlarında güc balansını əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirmişdir. Bu əməkdaşlıq siyasi, hərbi və iqtisadi sahələrdə təsirli olmuş, regionda sabitlik və güc dinamizmlərini yenidən formalaşdırmışdır. Bu baxımdan, Azərbaycan və Türkiyə arasındakı strateji əlaqələr hər iki ölkənin beynəlxalq arenada mövqeyini gücləndirmişdir. Türkiyə Azərbaycanın ərazi

bütövlüyünü və Qarabağ məsələsindəki haqlı mövqeyini dəstəkləməklə regionda təsirini artırmışdır. Bu, Azərbaycanın diplomatik mövqeyini gücləndirmiş və regionda digər aktorlarla olan münasibətlərdə üstünlük qazanmasına kömək etmişdir. Eyni zamanda, Türkiyənin Avropa və NATO ilə olan əlaqələri Azərbaycanın Qərblə münasibətlərini yaxşılaşdırmaq üçün bir körpü rolunu oynayır. Azərbaycan-Türkiyə hərbi əməkdaşlığı regionda güc balansını əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirmişdir. Vətən müharibəsi zamanı Türkiyənin hərbi dəstəyi Azərbaycanın müharibədə qələbə qazanmasına böyük töhfə vermişdir. Bu, Azərbaycanın hərbi gücünü artırmış və regionda digər aktorlar, xüsusilə Ermənistan və Rusiya ilə olan güc balansını dəyişdirmişdir. Türkiyə ilə hərbi əməkdaşlıq Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin müasir texnologiyalar və təlimlər vasitəsilə gücləndirilməsinə imkan yaratmışdır. Azərbaycan və Türkiyə arasındakı iqtisadi əməkdaşlıq, hər iki ölkənin iqtisadi gücünü artırmış və regionda iqtisadi integrasiyanı gücləndirmişdir. Zəngəzur dəhlizinin açılması və yeni iqtisadi layihələrin həyata keçirilməsi regionda iqtisadi əlaqələrin və ticarətin inkişafına töhfə verir. Bu, Azərbaycanın və Türkiyənin regionda iqtisadi gücünü artırır və digər aktorlarla olan iqtisadi güc balansını dəyişir. Azərbaycan və Türkiyə arasındakı strateji tərəfdaşlıq Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) kimi regional təşkilatlar vasitəsilə də təsirini göstərir. Bu əməkdaşlıq, türk dövlətləri arasında iqtisadi, siyasi və hərbi integrasiyanı gücləndirir və regionda kollektiv güc balansını dəyişdirir. Azərbaycan və Türkiyə TDT vasitəsilə regionda daha güclü və təsirli aktorlar olaraq çıxış edir.

ƏDƏBİYYAT

1. Manoba, D.E. Assessing Azerbaijan-Turkiye relations in 2022. URL: https://thediplomaticinsight.com/assessing-azerbaijan-turkiye-relations-in-2022/#google_vignette [24.02.2025].
2. Türk Dövlətləri Təşkilatı daxilində əməkdaşlığın əhatəsi genişlənir. Azərbaycan.-2024.- 18 may. № 103.- S.9.
3. Özdemir, D.M.; Kantar, G. Şuşa Bəyannaməsi'nin Önemi ve Olası Etkileri. MANAS Sosial Araştırmalar Dergisi, 12(2), 733-744.
4. Kamalqızı, R. Şuşa Bəyannaməsi - əməkdaşlıqdan müttəfiqliyə. Səs.-2022.- 11 avqust.- S.12.
5. Emrahov, M. 44 günlük II Qarabağ-Vətən müharibəsində Türkiyə. Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi, 2023, 10(2), 492-515.
6. Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyənin xarici işlər nazirləri Qars Bəyanatı imzalayıblar. ModernAz. 11 Dekabr 2014. URL: <https://modern.az/az/news/68754> [24.02.2025].
7. Güncər, Ə. Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə xarici işlər nazirlərinin 8-ci üçtərəfli görüşü. TRT Azərbaycan. 27.02.2020. URL: <https://www.trt.net.tr/azerbaycan/iqtisadiyyat/2019/12/23/azerbaycan-gurcistan-v-turkiy-xarici-isl-r-nazirl-rinin-8-ci-uct-r-fli-gorusu-1328253> [24.02.2025].
8. Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə arasında Trabzon Bəyannaməsi imzalanıb. URL: <https://modern.az/tehsil/25133/azerbaycan-gurcistan-ve-turkiye-arasinda-trabzon-beyannamesi-imzalanib/> [24.02.2025].
9. Asker, A.; Ünal, T. Müstəqillik Dövründə Gürcüstanda Milli Dövlət Quruculuğu, İslam Siyasəti və Regional Əməkdaşlıq. Avrasya İncelemeleri Dergisi, 9, 2 (2020): 125-139.

АСКЕР АСКЕРОВ

*Академия государственного управления
при Президенте Азербайджанской Республики*

ВЛИЯНИЕ АЗЕРБАЙДЖАНО-ТУРЕЦКОГО СТРАТЕГИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА НА РЕГИОНАЛЬНЫЙ БАЛАНС СИЛ

Эта статья исследует влияние стратегического сотрудничества между Азербайджаном и Турцией на баланс сил в регионах Южного Кавказа и Ближнего Востока. В последние годы сотрудничество между этими двумя странами расширилось в политической, военной, экономи-

ческой и культурной сферах, что имеет важное значение для региональной безопасности и стабильности. Богатые энергетические ресурсы Азербайджана и мощный экономический и военный потенциал Турции являются основными факторами, укрепляющими это сотрудничество. Особенно во время Отечественной войны 2020 года дипломатическая поддержка, оказанная Турцией Азербайджану, значительно повлияла на восстановление территориальной целостности Азербайджана и изменение баланса сил в регионе. Подписанная после войны Шушинская декларация ещё более укрепила отношения между двумя странами и создала новые перспективы для стабильности и безопасности на Южном Кавказе. В статье также анализируется, как сотрудничество между Азербайджаном и Турцией изменяет баланс сил с другими акторами в регионе, включая Армению и Россию, и каким образом это сотрудничество создаёт динамику в экономической, военной и политической сферах. Это стратегическое партнёрство также способствует экономической, политической и военной интеграции в более широком регионе посредством таких региональных форумов, как Организация Тюркских государств.

Ключевые слова: сотрудничество Азербайджан-Турция, региональный баланс сил, Отечественная война, Шушинская декларация, безопасность Южного Кавказа.

ASKER ASKEROV

*The Academy of Public Administration
under The President of The Republic of Azerbaijan*

INFLUENCE OF AZERBAIJANI-TURKISH STRATEGIC COOPERATION ON THE REGIONAL BALANCE OF POWER

This article examines the impact of the strategic partnership between Azerbaijan and Turkey on the balance of power in the South Caucasus and Middle East regions. In recent years, the cooperation between these two countries has expanded in political, military, economic, and cultural spheres, which is of great importance for regional security and stability. Azerbaijan's rich energy resources and Turkey's strong economic and military potential are the main factors that strengthen this cooperation. Notably, during the 2020 Patriotic War, Turkey's diplomatic support for Azerbaijan significantly contributed to the restoration of Azerbaijan's territorial integrity and the shift in the regional power balance. The Shusha Declaration, signed after the war, further strengthened relations between the two countries and created new perspectives for stability and security in the South Caucasus. The article also analyzes how the Azerbaijan-Turkey cooperation changes the balance of power with other regional actors, including Armenia and Russia, and how this partnership creates dynamics in economic, military, and political spheres. This strategic alliance also contributes to economic, political, and military integration in the broader region through platforms such as the Organization of Turkic States and other regional forums.

Keywords: Azerbaijan-Turkey cooperation, Regional power balance, Patriotic War, Shusha Declaration, South Caucasus security.

Məqalənin redaksiyaya daxil olduğu tarix: 24 fevral 2025-ci il.

Məqalənin çapa qəbul olunma tarixi: 04 mart 2025-ci il.

Rəyçilər: t.e.d. Sevinc Yusifzadə, t.e.d. İbrahim Zeynalov.